

Sygn. akt III Ca 1480/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Mirella Szpyrka (spr.)

Sędziowie: SO Krystyna Hadryś

SR (del.) Maryla Majewska - Lewandowska

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2015 r. na rozprawie sprawy

z wniosku B. G. (1)

z udziałem H. R., B. F., H. R. – S. i C. R.

o zniesienie współwłasności nieruchomości

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 18 czerwca 2014 r., sygn. akt I Ns 383/11

postanawia:

1. **oddalić apelację;**

2. **zasądzić od wnioskodawcy tytułem kosztów postępowania odwoławczego:**

a) **kwotę 600 zł (sześćset złotych) na rzecz uczestnika postępowania C. R.,**

b) **kwotę 1.200 zł (tysiąc dwieście złotych) na rzecz uczestniczki postępowania B. F.;**

3. **przyznać kuratorowi aplikantowi adwokackiemu B. G. (2) wynagrodzenie w kwocie 1.200 zł (tysiąc dwieście złotych) za pełnienie funkcji kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika postępowania H. R. przed Sądem II instancji;**

4. **nakazać pobrać od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Raciborzu kwotę 1.200 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem wydatków na wynagrodzenie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika postępowania H. R..**

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Mirella Szpyrka SSO Krystyna Hadryś

Sygn.akt IIICa 1480/14

## UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy stwierdził nieważność umowy sprzedaży (...) udziału w prawie własności zabudowanej nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...), składającej się z działek nr (...) z mapy 6, stanowiącej

tereny mieszkaniowe, obszaru 0,0810 ha, dla której Sąd Rejonowy w Raciborzu prowadzi księgę wieczystą nr (...), zawartej w dniu 9 marca 2011r. w S. pomiędzy R. G. działającym w imieniu i na rzecz M. R. z domu R. a B. G. (1) , w formie aktu notarialnego przed notariuszem B. Z. z Kancelarii Notarialnej w S. rep.A nr 2499/2011 i oddalił wnioszek B. G. o zniesienie współwłasności nieruchomości objętej powyższą księgą wieczystą. O kosztach postępowania orzekł na zasadzie art.520 § 3 kpc.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy stwierdził, iż zgodnie ze wskazaniem sądu odwoławczego - zawartym w uzasadnieniu wyroku uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Raciborzu z 14 marca 2013r., wydany w sprawie IC 320/12 i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji - rozpoznaniem w niniejszej sprawie objęto także żądanie C. R. wniesione przeciwko B. G. (1) i R. G. o stwierdzenie nieważności umowy opisanej w pkt.1 orzeczenia, jako objęte dyspozycją art.618 § 1 kpc. Zaskarżone rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na uznaniu nieważności - w świetle art. 105 kc i art.58 § 2kc - umowy sprzedaży (...) udziału należącego do M. R. . Odwołując się do zeznań świadków K. G., C. R. i K. M. (1) Sąd Rejonowy stwierdził , iż zawierając umowę sprzedaży R. G. wiedział o śmierci mocodawczyni, gdyż podczas wizyty w dniu jej pogrzebu powiedział mu o tym syn M. C. R., sama uroczystość pogrzebowa była zaś wydarzeniem dla mieszkańców z uwagi na niecodzienny przypadek sprowadzania zwłok M. R. z Niemiec. Nie sposób zatem przyjąć – w ocenie Sądu – iż wiedzy tej nie posiadała również małżonka R. B. G., która nadto mogła z łatwością dowiedzieć się o śmierci M. R. zwłaszcza ,iż od udzielenia pełnomocnictwa przez mocodawczynię upłynął okres 33 lat. Tymczasem małżonkowie G. nie tylko przed wizytą u notariusza ustaleń takich nie poczynili, ale w zawartej umowie zamieścili oświadczenie R. G. , iż udzielone mu pełnomocnictwo nie zostało odwołane, a mocodawczyni żyje. W dniu wyrokowania przeciwko B. G. (1) skierowano akt oskarżenia o to , że w dniu 9 marca 2011r. w S. działając z góry powziętym zamiarem wspólnie i w porozumieniu z mężem R. G. wyłudziła poświadczenie nieprawdy w kancelarii notarialnej w S. , gdzie posługując się wygasłym pełnomocnictwem, wydanym w imieniu zmarłej 14 kwietnia 2003r. M. R. , wprowadzając podstępem w błąd notariusza co do posiadanego przez R. G. pełnomocnictwa i ukrywając fakt zgonu M. R. – zawarła notarialną umowę ze swoim mężem R. G. o zakup 11/40 części własności posesji w R. przy ulicy (...), doprowadzając spadkobierców M. R. : C. R., A. Zol i B. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem i działała na szkodę wymienionych, a nadto użyła w dniu 14 marca 2011r. w R. jako autentyczny akt notarialny z 11 marca 2011r. przy dokonywaniu wpisu w rejestrze ksiąg wieczystych w Sądzie Rejonowym w Raciborzu. W tych okolicznościach Sąd Rejonowy uznał, iż wnioskodawczyni B. G. (1) nigdy nie stała się współwłaścicielką nieruchomości i nie ma interesu prawnego w żądaniu zniesienia jej współwłasności, co skutkowało oddaleniem wniosku.

Postanowienie w całości zaskarżyła wnioskodawczyni. Zarzuciła naruszenie prawa procesowego, a to art.217 § 1 , 227 i 232 kpc polegające na pominięciu wyjaśnienia i ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności czyli nieprzeprowadzeniu prawidłowego postępowania dowodowego i nierozważeniu w sposób bezstronny i wszechstronny zeznań świadków , błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez ustalenie, że wnioskodawczyni i jej mąż R. G. posiadali wiedzę co do faktu śmierci M. R. przed dniem 9 marca 2011r, co skutkowało stwierdzeniem nieważności przedmiotowej umowy oraz naruszenie zasady bezstronności poprzez całkowite zaniechanie przeprowadzenia postępowania dowodowego i oparcie rozważań na stanie faktycznym ustalonym przez Sąd w innym postępowaniu, a to w sprawie IC 320/12.

Powołując się na powyższe zarzuty wnioskodawczyni wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji oraz przeprowadzenie dowodu z protokołu sporządzonego przed Sądem Rejonowym w Raciborzu w sprawie IIK 202/13 w dniu 10 września 2013r. na okoliczność , że świadek K. G. złożył w przedmiotowej sprawie zeznania odmienne niż w sprawie karnej oraz z zeznań świadka K. M. (2) na okoliczność, iż Pani R. ( żona Christina R.) obiecywała świadkowi korzyść za złożenie w Sądzie zeznań na korzyść C. R..

W odpowiedziach na apelację uczestnicy postępowania H. R., C. R. oraz B. F. wnieśli o jej oddalenie , przy czym C. R. także o dopuszczenie dowodu z wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach i wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach , wydanych w sprawie IIK 202/13, na okoliczność popełnienia przez wnioskodawczynię przestępstwa z art.286 § 1 i 272 kk w zw. z art.11 § 2 kk oraz z art.273 kk.

### **Sąd Okręgowy zważył co następuje :**

Apelacja wnioskodawczyni nie jest zasadna.

Wobec ujawnienia w toku postępowania apelacyjnego prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu z 24 stycznia 2014r., wydanego w sprawie IIK 202/13, skazującego wnioskodawczynię za przestępstwo z art.286 § 1 i 272 kk w zw. z art.11 § 2 kk polegające na tym , że w dniu 9 marca 2011r. w S. działając z góry powziętym zamiarem wspólnie i w porozumieniu z mężem R. G. wyłudziła poświadczenie nieprawdy w kancelarii notarialnej w S. , gdzie posługując się wygasłym pełnomocnictwem, wydanym w imieniu zmarłej 14 kwietnia 2003r. M. R. , wprowadzając podstępem w błąd notariusza co do posiadanego przez R. G. pełnomocnictwa i ukrywając fakt zgonu M. R. – zawarła notarialną umowę ze swoim mężem R. G. o zakup 11/40 części własności posesji w R. przy ulicy (...), doprowadzając spadkobierców M. R. : C. R. oraz A. Zol i B. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem i działała na szkodę wymienionych oraz za przestępstwo z art.273 kk polegające na tym , że użyła w dniu 14 marca 2011r. w R. jako autentyczny akt notarialny z 11 marca 2011r. przy dokonywaniu wpisu w rejestrze ksiąg wieczystych w Sądzie Rejonowym w Raciborzu , na łączną karę 9 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata , prowadzenie postępowania dowodowego w kierunku wskazanym przez wnioskodawczynię w apelacji stało się zbędne. Zgodnie z art.11 kpc ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Z tych względów sąd odwoławczy oddalił wniosek skarżącej o dopuszczenie w postępowaniu apelacyjnym dowodu z protokołu zeznań świadka K. G. sporządzonego przed Sądem Rejonowym w Raciborzu w sprawie IIK 202/13 w dniu 10 września 2013r. oraz z zeznań świadka K. M. (2) jako zmierzających do dokonania ustaleń sprzecznych z wydanym w sprawie IIK 202/13 wyrokiem karnym.

Poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne w kwestionowanym przez skarżącą zakresie są zgodne z ustaleniami wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przez wnioskodawczynię przestępstwa z art.286 § 1 i 272 kk w zw. z art.11 § 2 kk . Prawidłowo zatem stanowiły one podstawę uznania, iż umowa sprzedaży nie tylko zawarta została w oparciu o pełnomocnictwo , które wygasło, ale także uznania, iż o fakcie tym strony umowy wiedziały w dacie jej zawierania. Powyższa okoliczność skutkować musiała uznaniem umowy z 9 marca 2011r. za nieważną . Zgodnie bowiem z art.105 kc jeżeli pełnomocnik po wygaśnięciu umocowania dokona w imieniu mocodawcy czynności prawnej w granicach pierwotnego umocowania, czynność prawna jest ważna, chyba że druga strona o wygaśnięciu umocowania wiedziała lub z łatwością mogła się dowiedzieć. Skoro zaś wnioskodawczyni nie stała się współwłaścicielką nieruchomości nie była uprawniona do żądania zniesienia jej współwłasności ( art.210 kc ), co z kolei prawidłowo skutkowało oddaleniem jej wniosku.

Mając powyższe na uwadze na zasadzie art.385 w zw. z art.13 § 2 kpc apelację wnioskodawczyni oddalono jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art.520 § 3 kpc obciążając nimi wnioskodawczynię : w stosunku do uczestnika postępowania C. R. zgodnie z § 8 pkt.6 w zw. z § 6 pkt.4 i § 13 ust.1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2008r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ( Dz.U. Nr 163 poz.1348 ze zm.), a w stosunku do uczestniczki postępowania B. F. i uczestnika postępowania H. 'ego R. , zastępowanego przez kuratora procesowego zgodnie z § 8 pkt.6 w zw. z § 6 pkt.5 i § 13 ust.1 pkt.1 cytowanego rozporządzenia, przy przyjęciu wartości przedmiotu zaskarżenia 100.000 zł i niekwestionowanych udziałach uczestników postępowania we współwłasności ustalonych przez Sąd Rejonowy.

SSO Krystyna Hadryś SSO Mirella Szpyrka SSO Maryla Majewska-Lewandowska